

Prefață

Realitatea a demonstrat în ultimul timp că, în cazul economiilor naționale în tranziție în primul rând, dar nu numai, lipsa unei proceduri a insolvenței ordonată și efectivă sau nereformarea ei în sensul menționat poate contribui la amplificarea, în plan național, a crizelor financiare și economice. Într-o atare situație, creditorii pot să nu mai fie în stare să își recupereze creanțele, ceea ce este în măsură să afecteze posibilitatea creditării viitoare. De asemenea, drepturile debitorului nu sunt protejate în mod corespunzător, iar diferiții creditori nu sunt tratați în mod echitabil. Dimpotrivă, **existența unui sistem corespunzător al insolvenței poate contribui la creșterea economică și a competitivității, la prevenirea și atenuarea/rezoluțiunea crizelor financiare și economice, asigurând realizarea răspunderii debitorilor și siguranța creditorilor în extinderea creditării, a afluxului de capital.** Acestea, în contextul în care în economia capitalistă esențial pentru inițierea și derularea activităților este capitalul. Cum acesta nu este la îndemâna tuturor întreprinzătorilor, procurarea lui se bazează în special pe creditare. De exemplu comerțanții operează îndeosebi pe baza creditului, iar acesta este acordat în cea mai mare măsură prin sistemul bancar. Nu toate întreprinderile inițiate sunt însă în măsură să își atingă scopul, acela al obținerii de profit și, în primul rând, nu toate se pot derula conform planificării, context în care cel creditat poate ajunge în încetare de plăți. Neîndeplinirea de către cei creditați a plăților privind restituirea creditelor se răsfrânge asupra creditorilor, care nu vor fi în măsură să-și realizeze plățile care le incubă, la rândul lor. **Insolvența debitorilor are astfel tendința de a fi „molipsitoare”, determinând și insolvența creditorilor acestora și se poate extinde pe arii mari în sistemul financiar și economic național,** pornind de la micii agenți comerciali, băncile populare.

În raport cu astfel de situații apare ca fiind evident **rolul preventiv sau, după caz, extinctiv al procedurii insolvenței** cu privire la crizele financiare sau economice, rol care se manifestă în concret prin prevenirea

aparitiei sau extirparea elementului insolvenței în măsură să întrerupă procesul referitor la creditare-întreprindere-profit.

Tendința sub aspectele arătate anterior poate fi extinsă și în contextul tendinței de globalizare a economiei mondiale și, în primul rând, a comerțului. Semnele în sensul respectiv au început să apară de câțiva timp, de exemplu prin creșterea frecvenței cu care apar cazurile în care falimentul unor bănci dintr-o parte sau alta a globului, determinat de supraevaluarea inițială în mod nejustificat a garanțiilor pentru creditare în acea zonă, urmată de o scădere abruptă a acestei evaluări între timp, este în măsură să implice pe aceeași turnură și alte bănci, să influențeze în întreaga lume cursul principalelor valute și să atragă o cohortă de falimente. Nu trebuie uitat că **globalizarea comerțului nu înseamnă doar globalizarea ofertei ci și a cererii, în contextul în care se generalizează și societatea de consum**, astfel că nu trebuie aruncată o eventuală vină în cazul unei crize doar asupra purtătorilor ofertei, asupra comercianților „veroși”, ci să se rețină că într-un fel sau altul, suntem implicați cu toții, pentru că dacă nu ar fi și cererea în sensul promovat de aceștia, interesul globalizării nu ar exista din partea lor. **Reglementarea pe plan național și transfrontalier a unor proceduri de insolvență corespunzătoare este în măsură să contribuie la prevenirea sau atenuarea unor astfel de crize regionale sau globale, o reglementare internațională generală în această materie nefiind însă de actualitate.**

În România reglementarea insolvenței se regăsește în prezent în cuprinsul Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, lege care constituie „dreptul comun” în această materie, cu mențiunea că pentru instituțiile de credit și societățile de asigurări sunt aplicabile legi distincte (O.G. nr. 10/2004 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului instituțiilor de credit aprobată prin Legea nr. 278/2004, respectiv, Legea nr. 503/2004 privind redresarea financiară și falimentul societăților de asigurare). De asemenea și în ceea ce privește reglementarea cu privire la elementele de extraneitate în materia insolvenței sunt aplicabile prevederile unei legi distincte.

Pot fi amintite în același context și o serie de alte acte normative cu incidență în materia insolvenței (O.U.G. nr. 86/2006, referitoare la organizarea activității practicienilor în insolvență, H.G. nr. 460/2005

modificată și completată prin H.G. nr. 1881/2006, referitoare la Buletinul procedurilor de insolvență, etc.).

În economia Legii nr. 85/2006, a cărei interpretare și aplicare constituie obiectul lucrării noastre, **reglementarea procedurii insolvenței prezintă mai întâi o parte generală, referitoare la normarea unor aspecte cu aplicabilitate generală în procedură**, cum ar fi domeniul de aplicare al legii, termeni și expresii specifice, cheltuieli aferente procedurii, participanți în procedura insolvenței, acțiuni în anularea unor transferuri efectuate de debitor în dauna creditorilor, menținerea sau denunțarea unor contracte. **Partea specială a reglementării se referă, practic, la procedura propriu-zisă în sine, privită în ansamblu**, începând cu formularea cererii introductive și deschiderea procedurii până la închiderea acesteia, la subprocedurile prevăzute în vederea atingerii scopului legal – reorganizarea judiciară (planul), falimentul, acțiunile în atragerea răspunderii membrilor organelor de conducere. Referitor la unele aspecte, cum ar fi cele privind cererile introductive, starea de insolvență, deschiderea/inchiderea procedurii și măsurile aferente, perioada de observație, etc. se poate discuta despre un eventual caracter general al aplicabilității în procedură dar cel puțin în vederea unei analize eficiente am considerat mai indicat ca aceste aspecte să fie avute în vedere în contextul analizei procedurii în sine.

Autorul

Cuprins

Capitolul I. Aspecte generale	1
Secțiunea 1. Titlul Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței	1
Secțiunea a 2-a. Sensul evoluției istorice în domeniul insolvenței	2
Secțiunea a 3-a. Terminologie	6
Secțiunea a 4-a. Scopul procedurii insolvenței	7
Secțiunea a 5-a. Noțiuni și definiții	9
Secțiunea a 6-a. Caracterele procedurii insolvenței	10
§1. Caracterul unitar	10
§2. Caracterul colectiv	10
§3. Caracterul concursual (concurențial)	10
§4. Caracterul echitabil	11
§5. Caracterul prioritar	11
§6. Caracterul predictibil	12
§7. Caracterul transparent	12
Secțiunea a 7-a. Principiile procedurii insolvenței	13
§1. Principiul celerității	13
§2. Principiul unității și colectivității procedurii insolvenței	15
§3. Principiul maximizării averii debitorului	16
§4. Principiul participării active a creditorilor	18
Secțiunea a 8-a. Cheltuielile de administrare și cheltuieli de judecată în procedura insolvenței	18
§1. Cheltuieli de administrare a procedurii insolvenței	18
§2. Cheltuieli de judecată	28
Secțiunea a 9-a. Succesiunea legilor în timp	32

Capitolul al II-lea. Participanții la procedura insolvenței	34
Secțiunea 1. Considerații generale	34
Secțiunea a 2-a. Debitorul - Domeniul de aplicare	
a dispozițiilor legii	37
§1. Societățile comerciale.....	38
§2. Societățile cooperative.....	41
§3. Organizațiile cooperatiste.....	42
§4. Societățile agricole	43
§5. Grupuri de interes economic	43
§6. Comercianții persoane fizice	44
§7. Asociații familiale	48
§8. Persoane juridice de drept privat care desfășoară și activități economice	49
Secțiunea a 3-a. Instanțele judecătorești. Judecătorul sindic.....	54
§1. Aspecte de principiu.....	54
1.1. Exercițarea jurisdicției.....	54
1.2. Eficiența.....	55
1.3. Specializarea	55
§2. Instanțele judecătorești în reglementarea Legii nr. 85/2006	56
2.1. Tribunalul	56
2.1.1. Succesiunea în timp a dispozițiilor legale referitoare la competența de judecată în procedura insolvenței.....	57
2.1.2. Competența materială	64
2.1.3. Competența teritorială.....	64
2.1.4. Excepțiile de neconstituționalitate	68
2.2 Curțile de apel	69
§3. Judecătorul sindic	69
3.1. Desemnare. Repartizarea cauzelor.....	69
3.2. Numirea unor persoane de specialitate.....	70
3.3. Raportul dintre judecătorul sindic și tribunal, ca instanță.....	72
3.4. Principalele atribuții.....	73
3.5. Limitarea exercitării atribuțiilor	82

3.6. Cadrul raporturilor dintre judecătorul sindic și practicianul în insolvență	85
3.7. Limitarea suspendării executării.....	89
3.8. Incompatibilitatea	90
Secțiunea a 4-a. Creditorii.....	92
§1. Aspecte de principiu	92
§2. Adunarea Creditorilor. Comitetul Creditorilor.....	95
2.1. Adunarea creditorilor.....	96
2.1.1. Convocarea adunării creditorilor.....	96
2.1.2. Ședințele și hotărârile adunării creditorilor.....	99
2.2. Comitetul creditorilor.....	101
2.2.1. Desemnarea comitetului creditorilor	101
2.2.2. Atribuțiile comitetului creditorilor	104
2.2.3. Ședințele și hotărârile comitetului creditorilor	106
Secțiunea a 5-a. Practicianul în insolvență. Administratorul judiciar. Lichidatorul.....	110
§1. Aspecte de principiu	110
1.1. Calificarea/competența profesională	110
1.2. Desemnarea în procedura insolvenței.....	111
1.3. Retribuția	111
1.4. Răspundere pentru modul de exercitare a atribuțiilor	112
§2. Administratorul judiciar	113
2.1. Definiția.....	113
2.2. Desemnarea în cauză	113
2.2.1. Criterii/condiții	113
2.2.2. Desemnarea de către judecătorul sindic.....	117
2.2.3. Desemnarea de către adunarea creditorilor.....	118
2.3. Principalele atribuții ale administratorului judiciar.....	120
2.4. Desemnarea unor persoane de specialitate	129
2.5. Raportul lunar.....	130
2.6. Contestația împotriva măsurilor administratorului judiciar	131
2.7. Amenda judiciară	132
2.8. Înlocuirea administratorului judiciar	133
2.9. Repararea prejudiciilor produse în exercitarea atribuțiilor	134

2.10. Termenul de sesizare în legătură cu amenda judiciară, repararea prejudiciului și înlocuirea administratorului judiciar.....	136
2.11. Cererea de reexaminare	138
§3. Lichidatorul	138
3.1. Definiția.....	138
§4. Retribuția (onorariul) practicienilor în insolvență	140
Secțiunea a 6-a. Administratorul special	143
§1. Dispoziții generale.....	143
§2. Desemnarea.....	144
§3. Atribuții	147
Capitolul al III-lea. Citarea și comunicarea actelor de procedură în procedura insolvenței	157
Secțiunea 1. Aspecte generale.....	157
Secțiunea a 2-a. Dispozițiile legale	159
Secțiunea a 3-a. Proceduri contencioase și necontencioase	159
§1. Procedurile contencioase.....	161
§2. Procedurile necontencioase.....	163
Secțiunea a 4-a. Efectuarea citării/comunicării actelor de procedură. Regula. Excepțiile	165
Secțiunea a 5-a. Buletinul procedurilor de insolvență.....	171
Secțiunea a 6-a. Efectele publicării în Buletinul procedurilor de insolvență. Publicitatea.....	172
Capitolul al IV-lea. Situația unor acte juridice ale debitorului	178
Secțiunea 1. Acțiunile în anularea tranzacțiilor și transferurilor de bunuri din patrimoniul debitorului, care prejudiciază creditorii	178
§1. Aspecte generale	178
§2. Reglementarea acțiunii în anulare în procedura insolvenței	182
2.1. Categoriile de acțiuni în anulare	182
2.2. Reglementarea acțiunii în anulare potrivit art. 79 din Legea nr. 85/2006.....	182

2.3. Reglementarea acțiunii în anulare potrivit art. 80 din Legea nr. 85/2006.....	183
§3. Diferențierea între acțiunile în anulare specifice procedurii insolvenței și cele din dreptul comun	192
§4. Durata „perioadei suspecte”	194
§5. Diferențierea între acțiunile în anulare reglementate prin art. 79, respectiv, prin art. 80 din Legea nr. 85/2006.....	195
§6. Natura juridică a acțiunii în anulare	200
§7. Actele încheiate de debitor în cazul desfășurării normale a activității sale curente (art. 82).....	204
§8. Contractele de credit [art. 81 alin. (3)]	208
§9. Competența de judecată în cazul acțiunilor în anulare.....	211
§10. Părțile în acțiunile în anulare	212
10.1. Practicianul în insolvență.....	212
10.2. Comitetul creditorilor.....	214
10.3. Pârâții	219
10.3.1. Debitorul.....	219
10.3.2. Cocontractanții.....	219
§11. Termenul pentru formularea acțiunilor în anulare [art. 81 alin. (1)].....	220
§12. Perioada din procedura insolvenței în care se pot formula acțiunile în anulare	223
§13. Calcularea și respectarea termenului prevăzut de art. 81 alin. (1).....	224
§14. Restituirea de către terțul dobânditor sau de către subdobânditor a bunurilor înstrăinate de debitor sau a valorii acestora	226
14.1. Restituirea de către terțul dobânditor (cocontractantul debitorului).....	228
14.2. Restituirea de către subdobânditor	232
§15. Publicitatea acțiunii în anulare	235
§16. Presumția de fraudă în dauna creditorilor.....	236
Secțiunea a 2-a. Menținerea sau denunțarea contractelor debitorului	240
§1. Aspecte generale	240
1.1. Finalizarea contractelor	241
1.2. Continuarea contractelor	242

1.3. Încredințarea îndeplinirii contractelor	243
1.4. Contractele speciale.....	244
§2. Menținerea sau denunțarea contractelor în reglementarea Legii nr. 85/2006	245
2.1. Dispoziții generale.....	247
2.2. Acțiunea în despăgubiri	254
2.2.1. Natura juridică a acțiunii în despăgubiri	258
§3. Dispoziții speciale	258
Secțiunea a 3-a. Dispoziții legale privind timbrarea acțiunilor introduse în baza dispozițiilor Legii nr. 85/2006.....	276
Capitolul al V-lea. Recursul în procedura insolvenței	280
Secțiunea 1. Aspecte generale.....	280
Secțiunea a 2-a. Obiectul recursului	281
Secțiunea a 3-a. Părțile în judecata recursului	283
Secțiunea a 4-a. Termenul de recurs	284
Secțiunea a 5-a. Instanța competentă pentru soluționarea recursului.....	287
Secțiunea a 6-a. Reglementarea specială a unor aspecte procedurale.....	288
Secțiunea a 7-a. Citarea părților în recurs.....	298
Secțiunea a 8-a. Suspendarea executării hotărârilor judecătorului sindic	312
Secțiunea a 9-a. Motivele de recurs.....	314
Secțiunea a 10-a. Soluțiile judecătii în recurs și efectele casării	317
Index alfabetic.....	325